

INTRUSOS

El sector observa com gent externa a la professió estan ocupant, a poc a poc, tasques que abans estaven destinades als periodistes.

TEXT CARMÉ ESCALES
FOTO VICENTE PRUNA

Les eines i camins que la tecnologia ha facilitat a tothom per aportar i fer córrer informació també afavoreix que es desdibuixin, des del punt de lectura, els límits del periodisme. S'obren esquerdes òptimes –i tal vegada innocents– per a l'intrusisme. És l'intrús el periodista que cerca dades a les mateixes xarxes on ell també publica o és l'intrús el farcidor de blocs i webs que en mesuren l'expertesa amb la de qualsevol mitjà tradicional? Uns i altres, aquí en parlen.

La Laura es biòloga sanitària i treballa en un laboratori d'anàlisis clíniques. El David és enginyer informàtic i té una empresa on es fan aplicacions per a mòbils. Són parella, i la tarda de diumenge les dediquen a farcir el seu bloc de viatges (www.equipatedema.cat) amb la informació que han anat anotant durant les sortides. “Ens han ofert tenir enllaços i entrades patrocinades, però no ho hem arribat a fer mai. Tot i això, el bloc ens proporciona beneficis indirectes: *blogtrips*; excursions; tiquets de transport i ajudes diverses per part d'oficines de turisme, a canvi de publicar sobre els destins. No creiem que la nostra feina sigui periodisme, ja que no tenim els estudis que té un periodista. Per a nosaltres és un *hobby*, per tant, no ens sentim intrusos en el món periodístic”, assegura aquesta parella.

Aquesta va ser una de les parelles convidades al viatge que Turisme de Lloret de Mar va organitzar l'any passat per a blocaires. “També vam ser al Berguedà, convidats per la Diputació de Barcelona i hem col·laborat amb oficines de turisme de ciutats europees”, expliquen. És clar que el ram turístic i els gabinets de comu-

"PER A NOSALTRES ÉS UN HOBBY. NO CREIEM QUE LA NOSTRA FEINA SIGUI PERIODISME"

DAVID CORTÉS I LAURA OLIVER, WWW.EQUIPATEDEMA.CAT

nicaió ja compten amb ells. “Abans érem bastant més reticents a l'hora de convidar blocaires a les nostres presentacions i viatges, si bé ara una part del pressupost de comunicació es destina a ells perquè

també són prescriptors del nostre producte”, admet Amelia López, propietària del gabinet de comunicació Origina, que té entre els seus clients el Parc de Futuroscope (Poitiers) o Aldeas Infantiles.

“No considero que el que faig sigui periodisme, procuro donar informació pràctica que agraeix quan viatges. Durant un any i mig, vaig tenir el banner d'una empresa de buscadors d'hotels. És l'únic cop que he cobrat, però sí que m'arriben ofertes d'empreses que volen que escrigui sobre el seu establiment, tot i que no acostumo a acceptar-ho”, explica la Sandra Moscoso, aspirant a filòloga, treballadora a l'admi-

"EL DEBAT, EN REALITAT, ÉS SI TOT EL QUE FEM ELS MITJANS TRADICIONALS TÉ SENTIT QUE HO CONTINUEM FENT" ALBERT SÁEZ, URL

nistració pública en temes no vinculats al turisme i creadora del bloc www.fotografiandoyviajando.com.

"És un símptoma del temps actual. Les xarxes permeten a tothom ser receptor i emissor. És el mateix que passa al sector del taxi i al dels allotjaments turístics", assegura Joan Morales, director de la revista de turisme *Descobrir*. "El problema és que la capacitat prescriptora dels mitjans hauria de ser millor, hauríem de fer valer la professionalitat. La qualitat informativa marca la diferència entre el periodista professional i els continguts i plataformes d'algú amateur. Els mitjans tindrem futur en la mesura que fem la feina amb qualitat i siguem útils", afegeix Morales. "Aquest és el nou paradigma: el turista envers l'informador. Posa en evidència el fet que els mitjans tradicionals hem estat poc atents a les tendències del turisme. Ara Tripadvisor és un dels màxims prescriptors i a nosaltres ens costa molt virar cap allà on els usuaris ens necessiten. Alguns, però (*Rutas del mundo, Altair...*) ja no ho podran fer", conclou.

LÍMITS DIFUSOS

"El debat, en realitat, és si tot el que fem els mitjans tradicionals té sentit que ho

continuem fent", alerta Albert Sáez, director adjunt d'*El Periódico de Catalunya*, professor de la Universitat Ramon Llull, i autor d'*El periodisme després de Twitter*. "I plantejar-nos, també, que si el lector no nota la diferència entre el que fa el periodista o el que fa un bloqueaire —que no sigui periodista—, alguna cosa no estem fent bé des de la professió", diu Sáez.

Segons Sáez, és precisament l'intrusisme el que ens ha d'ajudar a definir "la identitat del periodista". "I no és fàcil. L'entorn digital enriqueix el debat, encara que difumina els límits entre el periodisme,

"EL PROBLEMA DE L'INTRUSISME ÉS NO ACLARIR LA LÍNIA ENTRE FETS I OPINIONS"

CARLES SINGLA, UPF

l'agitació, la propaganda... Una cosa és evident: els estudis de Periodisme no són el factor que ho determina. Ja hi ha hagut molts debats sobre si l'Andreu Buenafuente era periodista, o si és periodisme el que fa el Gran Wyoming. Periodista és qui publica informació de manera professional i es fa responsable del que publica i, com a professional, ha d'obtenir una contraprestació econòmica a canvi. Ara

bé, definir aquests límits és complicat", conclou Sáez.

"De la mateixa manera que metges i advocats, les associacions de premsa i periodisme i els professionals del periodisme haurien de vetllar pel prestigi de la professió. Tot i així, el bon periodisme no es valora i s'ha degradat des de dalt. La professió no té cap credibilitat. L'opinió pot venir de qualsevol ésser viu i és molt respectable, però el context de credibilitat i garanties del bon periodisme es descuiden. *Periodisme ciutadà?* Què vol dir que des de la mateixa professió s'hagi aplaudit

aquest concepte batejat per aficionats? El desprestigi professional ens l'hem guanyat a pols. No pagar res per informar-se fa menysprear el treball

del periodista, el mateix que acceptar com a informació qualsevol cosa, vingui d'on vingui", expressa, contundentment, Pepe Rodríguez, doctor en Psicologia i Coordinador d'Estudis Periodisme a la UAB.

"Estudiar Periodisme no és només estudiar eines o tècniques de comunicació, també comporta aprofundir en el coneixement de les estructures socials,

polítiques i econòmiques, per poder-les entendre i explicar, i formar l'esperit crític per distingir entre informació, opinió i publicitat i saber contrastar les fonts. El problema de l'intrusisme és no aclarir la línia entre fets i opinions", afirma Carles Singla, degà de la Facultat de Comunicació de la Universitat Pompeu Fabra.

També des de la universitat, en aquest cas l'Autònoma de Barcelona, la Montserrat Santamarina, professora associada del Departament de Comunicació Audiovisual i Publicitat, considera que "els periodistes (de formació) ja no tenen el monopoli de l'emissió i, per tant, ja no són els propietaris de la informació, en canvi, segueixen sent els propietaris del periodisme. En la societat digitalitzada, tothom té els mitjans per captar i difondre informació sobre els fets que passen, i dels quals són testimoni en primera persona. Ara bé, òbviament, no tota informació és periodisme". "La 'mirada professionalitzada' del periodista –prosegueix– implica (o, si més no, ho

"ELS NOUS ACTORS QUE HAN ENTRAT EN JOC NO SÓN CAP AMENAÇA QUAN ES TREBALLA ÈTICAMENT"

MONTSERRAT SANTAMARINA, UAB

hauria de fer) un criteri per destriar el gra de la palla (o "soroll informatiu"), una voluntat d'imparcialitat i rigor en el tractament de la informació, una honestedat personal, contrastar les fonts, etc. Tenim una responsabilitat social, tant en la tria dels fets noticiables com en la seva interpretació i crec que els nous agents o actors que han entrat en joc no són cap amenaça quan es treballa èticament, poden ser col·laboradors puntuals i conviure-hi", diu.

"Molts periodistes (com jo mateix) hem ocupat l'espai del blocaire (que, en principi, no era algú professional) i en certa manera som intrusos d'espais informatius que no pertanyien originalment a la premsa. No conec cap blocaire català o espanyol que visqui de la publicitat ni del seu bloc", diu Òscar Marin, redactor de

Descobrir i autor del transitat bloc de viatges www.blogsdescobrir.cat/elplaerdeviatjar/.

FOTOINTRUSISME

"En el món de la fotografia, materials més a l'abast, talent, ganes de perfeccionar-se i facilitat per formar-se han donat els ingredients perquè el professional de tota la vida convisqui o sigui desplaçat per aficionats reconvertis en fotògrafs. La

EN EL FOTOPERIODISME, ELS PROFESSIONALS HAN DE CONVIURE AMB ELS AFICIONATS O HAN ESTAT DESPLAÇATS PER AQUESTS

tecnologia ha democratitzat la creació de continguts audiovisuals", assegura el fotògraf Joan Vendrell, cofundador tant de www.naturapixel.com com de www.travelinshots.com.

"El que no podem fer els que paguem impostos és permetre que els blocaires no en paguin, seria competència deslleial. Però, pirates o no, el que és clar és que les marques han trobat en certes

marques personals un nou intermediari que els dona presència a les xarxes. Ara, per a tothom, la possibilitat de crear audiència és més fàcil", afegix Vendrell.

"L'intrusisme ens preocupa. Des de Lleida, es va engegar una campanya per demanar

a les empreses que contractin professionals de la comunicació. Els periodistes garantim una manera ètica i professional de fer periodisme de fons i l'intrusisme incrementa la precarietat laboral, restant llocs de treball amb contractes que, sense títol universitari, poden ser encara més 'escombraria'", assegura Jordi Navarro, president del grup de treball de Gabinet de Comunicació del Col·legi de Periodistes.

"El bon periodisme s'està cercant. El gran problema és l'important baixada de qualitat periodística. Per al periodista que no treballa en bones

condicions, tanta informació dels mateixos polítics o esportistes a les xarxes és una temptació. S'està construint una falsa esfera pública. Tothom és informador, la tecnologia ho facilita i part de l'esforç del periodista es dedica a abastir-se de continguts no contrastats. Presses i precarietat barregen dades que interessin a qui els emeten. Per a mi, aquest és el gran problema", conclou la catedràtica Charo Lacalle, coordinadora del màster en Comunicació i Periodisme de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB. Ç

Més informació a:

www.equiptagedema.cat → Bloc de David Cortés i Laura Oliver

www.blogsdescobrir.cat/elplaerdeviatjar → Bloc d'Òscar Marin

www.naturapixel.com i www.travelinshots.com → Blocs de Joan Vendrell

www.fotografiandoyviajando.com → Bloc de Sandra Moscoso

+ info